

SODBA ŽLENDER ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 16281/02)

SODBA

V STRASBOURGU

6. aprila 2006

Sodba bo postala dokončna v skladu z določbami 2. odstavka 44. člena Konvencije. Lahko je predmet tehničnih popravkov.

V zadevi Žlender proti Republiki Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretji oddelek) na seji senata v sestavi:

g. J. Hedigan, predsednik,

g. B.M. Zupančič,

ga . M. Tsatsa-Nikolovska,

g. V. Zagrebelsky,

g. E. Myjer,

g. David Thór Björgvinsson,

ga. I. Ziemele, sodniki,

in g. V. Berger, sodni tajnik oddelka,

po obravnavi na nejavni seji dne 16. marca 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 16281/02), ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin («Konvencija») dne 3. aprila 2002 proti Republiki Sloveniji vložila njena državljanka, ga. Marija Žlender («pritožnica»).

2. Pritožnico so zastopali odvetniki pisarne Verstovšek. Slovensko vlado («vlada») je zastopal njen zastopnik g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnica je na podlagi 1. odstavka 6. člena Konvencije zatrjevala, da je trajanje postopkov pred domačimi sodišči, v katerih je bila udeležena kot stranka, predolgo. Vsebina njene pritožbe se je nanašala tudi na pomanjkanje učinkovitega notranjega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Sodišče je dne 11. junija 2004 odločilo, da o pritožbi glede trajanja postopka in s tem povezanim pomanjkanjem pravnega sredstva obvesti vlado. Na podlagi 3.

odstavka 29. člena je odločilo, da bo hkrati odločalo o sprejemljivosti in vsebini zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnica je rojena leta 1946 in prebiva v Celju.
6. Dejstva v zadevi, kot sta jih navedli stranki, je mogoče povzeti v naslednjih točkah.
7. Dne 23. januarja 1995 je pritožnica prek svojih odvetnikov pred Okrožnim sodiščem v Celju zoper zavarovalnico in svojega delodajalca, podjetje J., sprožila spor za nadomestilo škode in predlagala, da se jo oprosti plačila stroškov postopka.
8. Dne 6. novembra 1995 in 6. februarja 1996 je pritožnica sodišču predlagala, naj opravi narok.
9. Dne 1. marca 1996 je pritožnica sodišču predlagala, naj imenuje izvedenca psihiatra in opravi narok.
10. Dne 16. oktobra, 18. novembra in 9. decembra 1996 je sodišče opravilo naroke.
11. Dne 17. februarja 1997 se je na naroku sodišče odločilo imenovati izvedenca strojnika.
12. Dne 18. februarja 1997 je bil izvedenec imenovan.
13. Dne 2. marca 1998 je pritožnica sodišču predlagala, naj opravi narok in imenuje izvedenca psihiatra.
14. Dne 13. julija 1998 je sodišče opravilo narok.
15. Dne 9. septembra 1998 je pritožnica sodišču predlagala, naj imenuje izvedenca psihiatra.
16. Dne 16. septembra 1998 je bil izvedenec psihiater imenovan.
17. Dne 22. decembra 1998 je pritožnica sodišču predlagala, naj opravi narok.
18. Dne 27. januarja 1999 je pritožnica sodišču predlagala, naj opravi narok.
19. Dne 8. marca 1999 je pritožnica sodišču predlagala, naj opravi narok.
20. Dne 19. aprila 1999 je po opravljenem naroku sodišče razglasilo sodbo, v kateri je deloma ugodilo pritožničinemu zahtevku in jo oprostilo plačila stroškov postopka.
21. Dne 14. junija 1999 je pritožnica na višjem sodišču vložila pritožbo in od okrožnega sodišča zahtevala popravo pomot v sodbi. Tudi tožena stranka je vložila pritožbo.
22. Dne 1. julija 1999 je okrožno sodišče popravilo pomote v sodbi.
23. Dne 13. julija 2000 je višje sodišče izdalo sodbo, v kateri je deloma ugodilo pritožničini pritožbi in spremenilo del sodbe sodišča prve stopnje. V ostalem delu je pritožbo zavrnilo.
24. Dne 17. oktobra 2000 je pritožnica na Vrhovno sodišče vložila predlog za revizijo.
25. Dne 9. januarja 2002 je Vrhovno sodišče izdalo odločitev, v kateri je deloma ugodilo pritožničinemu predlogu in spremenilo del predhodnih odločitev. Odločitev je bila pritožničini odvetniški pisarni vročena dne 4. marca 2002.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 1. ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

26. Pritožnica se je pritožila zaradi predolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na 1. odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih (...) v razumnem roku odloča (...) sodišče.«

2726. Vsebina njene pritožbe se je nanašala tudi na neučinkovitost pravnih sredstev, ki so v Sloveniji na voljo v zvezi s predolgim trajanjem sodnih postopkov. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti. »

A. Sprejemljivost

28. Vlada se je sklicevala na neizčrpanje domačih pravnih sredstev.

29. Pritožnica je temu ugovarjala z navedbo, da pravna sredstva, ki jih je imela na voljo, niso bila učinkovita.

30. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna zadevama Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji (odl.), št. 42320/98, z dne 2. oktobra 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, z dne 6. oktobra 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo vladin ugovor neizčrpanja domačih pravnih sredstev, saj je ocenilo, da sredstva, ki so jih imeli pritožniki na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče ponovno poudarja, da je v sodbi v zadevi Lukenda proti Sloveniji ugotovilo, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje ter pomanjkljive učinkovitosti v delovanju sodnega sistema.

31. V tej zadevi Sodišče meni, da vlada ni predložila nobenega prepričljivega dokaza, na podlagi katerega bi bilo mogoče razlikovati med obravnavano in predhodnimi zadevami in tako odstopiti od ustaljene sodne prakse.

32. Zato Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu 3. odstavka 35. člena Konvencije. Poleg tega je ni mogoče razglasiti za nesprejemljivo na nobeni drugi podlagi. Pritožba se torej sprejme v obravnavo.

B. Vsebina

1. Prvi odstavek 6. člena Konvencije

33. Doba, ki jo je treba upoštevati, je pričela teči 23. januarja 1995, na dan, ko je pritožnica sprožila postopek pred Okrožnim sodiščem v Celju, zaključila pa se je 4.

marca 2002, na dan, ko ji je bila vročena odločitev Vrhovnega sodišča. Postopek na treh sodnih instancah je tako trajal sedem let in en mesec.

34. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka presoјati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in pristojnih organov ter pomena, ki ga ima zadeva za pritožnika (glej, med drugim, sodbo v zadevi Frydlender proti Franciji, [VS], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

35. Po obravnavi celote predloženega gradiva in ob upoštevanju svoje sodne prakse s tega področja Sodišče ocenjuje, da je trajanje sodnih postopkov, zlasti pred sodiščem prve stopnje, v obravnavani zadevi predolgo in ne izpolnjuje zahteve po « razumnem roku ».

Glede na navedeno je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije.

2. 13. člen Konvencije

36. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovita pravna sredstva pred domačimi oblastmi, s katerimi je mogoče uveljavljati kršitve zahteve po sojenju v razumnem roku iz 1. odstavka 6. člena (glej sodbo v zadevi Kudła proti Poljski [VS], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče poudarja, da je že v predhodnih zadevah (glej zgoraj navedeno sodbo v zadevi Lukenda) zavrnilo vladine ugovore in navedbe, tudi v tej zadevi pa ni našlo razlogov, ki bi vodili k drugačnim zaključkom.

37. Zato Sodišče ocenjuje, da je v tej zadevi prišlo do kršitve 13. člena, saj pritožnici v domačem pravnem redu ni bilo na voljo nobeno pravno sredstvo, s pomočjo katerega bi lahko uveljavljala kršitve pravice, da se o njeni zadevi odloči v razumnem roku v smislu 1. odstavka 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

38. Člen 41 Konvencije se glasi:

«Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.»

A. Škoda

39. Pritožnica je zahtevala 30.000 evrov (EUR) iz naslova nepremoženjske škode.

40. Vlada je njenemu zahtevku oporekala.

41. Sodišče ocenjuje, da je pritožnica zagotovo utrpela določeno nepremoženjsko škodo. V skladu z načelom pravičnosti se ji zato iz tega naslova prisodi 2.400 EUR.

B. Stroški

42. Pritožnica je prav tako zahtevala 1.771 EUR za stroške, ki jih je imela v postopku pred Sodiščem.

43. Vlada je menila, da je njen zahtevek pretiran.

44. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnica upravičena do povračila stroškov le v obsegu, v kakršnem je dokazano, da so dejansko nastali, bili nujni ter njihova višina razumna. Sodišče tudi poudarja, da so pritožnični odvetniki, ki so zastopali tudi g. Lukendo v zgoraj navedeni zadevi Lukenda, predložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar zadeva dejansko stanje, po vsebini enake kot obravnavana zadeva. Sodišče zato ob upoštevanju predloženih podatkov in zgoraj navedenih meril v obravnavani zadevi ocenjuje, da je za postopek pred Sodiščem v obravnavani zadevi pritožnici razumno prisoditi znesek 1.000 EUR.

C. Zamudne obresti

45. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, povišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. ugotavlja, da je pritožba sprejemljiva,

2. razsoja, da je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije,

3. razsoja, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije,

4. razsoja

a) da mora tožena država pritožnici v treh mesecih od dne, ko postane ta sodba dokončna, v skladu z 2. odstavkom 44. člena Konvencije plačati 2.400 EUR (dva tisoč štiristo evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške, poleg tega pa tudi vsoto, ki bi jo bilo treba morebiti poravnati iz naslova davkov,

b) da se od izteka treh mesecev pa do poplačila na navedene zneske obračunava linearna obrestna mera po stopnji, enaki veljavni mejni obrestni meri Evropske centralne banke za to obdobje, čemur se prištejejo tri odstotne točke.

5. zavrača preostale zahteve iz naslova pravičnega zadoščenja.

Sodba se izda v francoskem jeziku, pisna obvestila na podlagi 2. in 3. odstavka 77. člena Poslovnika se pošljejo dne 6. aprila 2006.

Vincent Berger John Hedigan

Sodni tajnik Predsednik